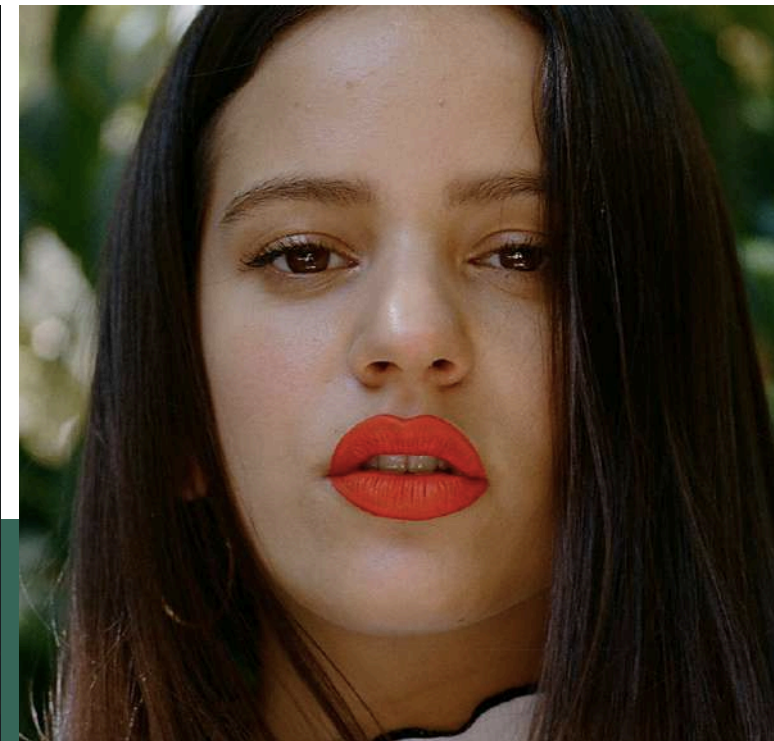

DE LLACH A ROSALÍA, LA CANÇÓ COM A REFERENT

POL MASDEU CAÑELLAS

**35ES JORNADES INTERNACIONALS PER A
PROFESSORAT DE CATALÀ**

**The
University
Of
Sheffield.**

DE LLACH A ROSALÍA, LA CANÇÓ COM A REFERENT

1. PRETEXT
2. CONTEXT
3. OBJECTIUS UD
4. COM HO TREBALLEM A SHEFFIELD?
5. ACTIVITAT 1
6. COM HO TREBALLEM A SHEFFIELD?
7. ACTIVITAT 2
8. ACTIVITAT 3
9. AVALUACIÓ

PRETEXT

Com expliquen García i Alonso (2018), la música és una eina ideal per a l'aprenentatge d'una llengua estrangera.

La majoria dels especialistes coincideixen a admetre que les cançons són un recurs motivador [...]. És evident que la música, a més del seu caràcter didàctic, posseeix un component lúdic que fomenta una millor integració dels estudiants a les diferents activitats que es proposen. (p. 28)

CONTEXT

- La Unitat Didàctica (UD) està ideada per a un grup B1/B2 i es divideix en sis/set classes diferents. *3 hores setmanals repartides: 1 de gramàtica, 1 d'expressió oral i 1 de cultura.*
 - A classe ja havien escoltat, entre d'altres, Zoo, Antònia Font, Ginestà, Oques Grasses i Els amics de les arts.
 - Aquesta UD és la continuació d'una sobre la guerra civil i la literatura d'exili, després d'haver llegit *Pedra de tartera* i analitzat *Corrandes d'exili*.
 - Començar amb la Nova Cançó era el següent pas per explorar la cultura del segle XX i passar del camp literari al musical.
-

OBJECTIUS DE LA UNITAT DIDÀCTICA

- Repassar continguts gramaticals que ja s'han vist anteriorment: condicional, subjuntiu, pronoms febles.
 - Aprendre nou vocabulari i frases fetes en català.
 - Familiaritzar-se amb la realitat lingüística del català: territoris on es parla, polítiques lingüístiques, problemàtiques... Durant el primer semestre vam presentar les diferències dialectals dels Països Catalans.
 - Indagar diversos materials periodístics: reportatges audiovisuals, notícies i entrevistes escrites, etc.
-
- Descobrir les diverses onades musicals en llengua catalana des de *La Nova Cançó* fins a l'actualitat.
 - Detectar els principals exponents de la cançó i algunes de les cançons més icòniques i representatives.
 - Contextualitzar les cançons i els artistes en una època determinada i la situació del català en cada moment.

COM HO TREBALLEM A SHEFFIELD?

- Es comença la sessió amb el contingut més teòric amb una contextualització del moviment arreu (diferenciació entre territoris de parla catalana).
- Parlem dels principals exponents i algunes cançons.
- Mirem el dossier de cada moviment (La Nova Cançó, el Rock Català, 2000-2010 i 2011-actualitat) en què hi trobem tres cançons per onada musical i exercicis.
- Tenen materials per treballar a casa, ja sigui com a activitats prèvies o com a conclusions finals.

La Nova Cançó
(2 sessions)

Rock Català
(2 sessions)

2000-2010
(1 o 2 sessions)

2011-actualitat
(1 o 2 sessions)

LA NOVA CANÇÓ

- L'exili
- La censura
- Els Setze Jutges
- El Grup de Folk

EL ROCK CATALÀ

- El concert del Sant Jordi (1991)
- El pes de “comarques”
- Promoció del català per part de la Generalitat de Catalunya

2000 - 2010

- La força de la música al País Valencià i a les Illes Balears
- Torna la cançó de protesta

2011 – ACTUALITAT

- Esclat de noves músiques
- Més veus femenines
- La importància dels festivals

ACTIVITAT 1. EN GRUPS (7 MINUTS)

- 1. Quins grups, cantants o cantautors/es treballeu o treballaríeu a classe?
Escolliu-ne un per cada onada musical.**
- 2. Penseu el nom d'alguna cançó que treballeu a classe o que us agradaria treballar.**

COM HO HEM TREBALLAT A SHEFFIELD?

ONADA MUSICAL	CANÇONS	AUTOR	ASPECTES LINGÜÍSTCS	ASPECTES SOCIOCULTURALS
LA NOVA CANÇÓ	"L'estaca"	Lluís Llach	Ús de l'imperfet	La censura
	"Què volen aquesta gent?"	Maria del Mar Bonet	Pronoms febles	Repressió franquista
	"Coses de l'idioma"	La Trinca	Frases fetes	Convivència del català amb el castellà
EL ROCK CATALÀ	"L'onze de setembre"	Sau	Pronoms febles	La transició
	"Jo vull ser rei"	Els Pets	Adjectius	Monarquia / República
	"El far del sud"	Sopa de Cabra	Ús del condicional i del subjuntiu	Geografia catalana
DEL 2000 AL 2010	"Som"	Obrint Pas	Sociolingüística: valencià	
	"Alegria"	Antònia Font	Sociolingüística: mallorquí	
	"Roma"	Manel	Ús del condicional i del subjuntiu	Música catalana a l'Estat Espanyol
DEL 2011 A L'ACTUALITAT	"Tant de bo"	Txarango	Ús del subjuntiu	Reivindicacions socials i polítiques
	"Viu"	Roba Estesa	Ús del subjuntiu i vocabulari	Tradicions dels Països Catalans
	"Millionària"	Rosalía	Vocabulari	El català al món

L'ESTACA (LLUÍS LLACH)

Quins temes hem tractat?

- Saps què és una estaca? Què creus que significa, metafòricament, en aquesta cançó?
- Quin significat li dones a tota la cançó?
- Creus que l'avi Siset representa algú concret?
- Quin ús fa Llach de l'imperfet?

També hem llegit una **crònica** del diari Ara per conèixer, en primera persona, com Llach va viure el franquisme i la censura. La peça es titula:

“Jo era tan polític com Julio Iglesias”

LA NOVA CANÇÓ

QUÈ VOLEN AQUESTA GENT? (MARIA DEL MAR BONET)

Quins temes hem tractat?

- Quins personatges hi ha? Què fa cada personatge?
- Qui creus que són “aquesta gent”?
- En un moment de la cançó s’indica que l’estudiant estava ben compromès. A què es refereix?
- Ara, fixem-nos en la gramàtica. Quins **pronoms febles** hi trobes? Què substitueixen? Tenen alguna funció sintàctica?

COSES DE L'IDIOMA (LA TRINCA)

LA NOVA CANÇÓ

(...)

Si vol dir que el cotxe li fa figa,
ha de dir que el cotxe le hace higo.

I si la fa un pet com una gla
hace un pedo como una bellota
señor, eso rai.

Com que l'home es un somiatruites,
senyors meus, es un sueña tortillas.
Ell es pensa que es bufar i fer ampolles,
I se'n diu soplar y hacer botelles,
señor, eso rai.

(...)

Quins temes hem tractat?

- Hi ha(via) un conflicte de convivència entre el català i el castellà?
- Coneixem frases fetes en català. En trobem un equivalent a l'anglès?

L'ONZE DE SETEMBRE (SAU)

Per una banda, presentem Sau, l'impacte del *Boig per tu* i la mort de Carles Sabater. A casa, miren el documental “Carles Sabater, memòria d'una llum”.

Pel que fa a la cançó ens serveix per tractar la transició.

Quins temes hem tractat?

- Investiga què va passar l'onze de setembre de 1977 a Catalunya.
- Per què creus que el pare tenia els ulls plorosos i va mirar cap al cel?
- “I el pare em va ensenyar d'on sóc”. Què creus que significa?

ROCK CATALÀ

JO VULL SER REI (ELS PETS)

Abans de tot, hem llegit una **entrevista**, en què es fa un repàs dels seus inicis, del que va suposar l'etiqueta **Rock Català** i de la importància de la música en llengua catalana.

Quins temes hem tractat?

- Rock agrícola. Què és? Un prejudici?
- Monarquia o república?
- Expressions com “ser fill de papà” o “llepons”.

“La música en català ha de ser present a la societat. Cal incentivar les emissores perquè hi apostin, ajudar la indústria que no pot competir amb les multinacionals per una qüestió demogràfica i de calés”

“Som bastant bocamolls i més aviat no tenim pèls a la llengua”

ROCK CATALÀ

EL FAR DEL SUD (SOPA DE CABRA)

Quins temes hem tractat?

- Apunta els **adjectius** que trobes en aquesta cançó. Els coneixies tots? En saps algun sinònim?
- Fixa't en l'estructura de la tornada. Veus la combinació entre **dos temps verbals diferents**? Quins són?

*“Et donaria amor si poguessis tornar-me'n,
et donaria amor si ens poguéssim mirar,
et donaria el món si ens poguessis parlar-me
ho donaria tot si et pogués estimar”*

2000-2010

LA FLAMA I SOM (OBRINT PAS)

Quins temes hem tractat?

- La flama del Canigó.
- Les característiques dialectals del valencià.

*“Amb l'espurna de la història
i avançant a pas valent,
hem encès dins la memòria
la flama d'un sentiment”*

*“I quan la nit ens ve a buscar
Som tot un món per explicar
Som una història per guanyar,
Tot un futur per començar”*

2000-2010

ALEGRIA (ANTÒNIA FONT)

Quins temes hem tractat?

- Les característiques dialectals del mallorquí.
- El concepte alegria: I a tu, què et transmet alegria?

Un cop acabada la cançó, hem visualitzat una entrevista al cantant d'Antònia Font per comprovar els conceptes dialectals tractats.

*“Cau es sol de s'horabaixa
dins es meu cor,
tothom s'estima i jo estim tothom”*

2000-2010

ROMA (MANEL)

Parlem de Manel com un dels grups que ha tingut més repercussió cantant en català i que continua en actiu.

Llegim una entrevista i una notícia, en què es diu que el grup barceloní torna a batre rècords de vendes a l'Estat Espanyol essent un grup que canta en llengua catalana.

Quins temes hem tractat?

- Els connectors.
- Condicional i subjuntiu.

*“Si hagués nascut a Roma, fa més de dos mil anys
Viuria en un imperi, tindriem un esclau”*

2011-2021

TANT DE BO (TXARANGO)

Quins temes hem tractat?

- El subjuntiu. Localitzem les formes en present (i en imperfecte) de subjuntiu. Proven de passar la lletra en perfect i en plusquamperfect de subjuntiu.

*“Tant de bo sigui llarg el viatge,
tant de bo que mil paraules valguin més que una imatge.
Tant de bo acabi en taules la partida,
que la vida fos més innocent, un joc de nens”*

* A casa, escolten i treballen el “Tant de bo” de la Suu.

Quins temes hem tractat?

- Tradicions d'arreu dels Països Catalans.
- Expressions populars com “fer pinya”. D'on ve?

*“Els colors desperten rialles,
gegants i nans ja estan preparats.
Arriba el seguici amb el foc dels diables,
la festa ja ha començat”*

2011-2021

MILIONÀRIA (ROSALÍA)

Llegim una notícia, adaptada, de l'estrena Milionària i l'enrenou que ha portat a Catalunya.

Quins temes hem tractat?

- Les cançons en català poden triomfar a tot el món?
- Saps què és un xaval? En quines ocasions s'utilitza?

*“Tinc un xaval contractat
perquè m'obri els regals de Nadal.
Tanco el centre comercial
i em menjo jo sola un gelat”*

*“Que jo sé que he nascut per ser
milionària.
Perquè em tanquin el Louvre així
com el MACBA.
Cada dia celebrant el meu
'cumpleanys'
i dos lleopards corrent pel jardí de
casa”*

ACTIVITAT 2. EN GRUPS (20 MINUTS)

- 1. Trieu cançons (un màxim de 3) d'una onada musical (o de diverses) que us agradaria treballar a classe de CLE.**
- 2. Penseu quins continguts lingüístics i culturals podríeu treballar en cada una de les peces. No calen exercicis concrets!**

ACTIVITAT 2.

HO POSEN EN
COMÚ!

ACTIVITAT 3. EN GRUPS (5 MINUTS)

- I. **Com avaluaríeu aquesta Unitat Didàctica?**

ALGUNA PREGUNTA?
CONSIDERACIONS?
CRÍTQUES?
PROPOSTES?

**TORN OBERT DE
PARAULA.**

MOLTES GRÀCIES!

p.masdeu@sheffield.ac.uk

